

SERIES กรมสมเด็จพระเทพฯ กับการศึกษาวัฒนธรรม

ท่องเที่ยวในโลกกว้างกับพระราชนิพนธ์ “มนต์รักทะเลใต้”

ธัญญานันท์ วราภิพงค์

ภาพหนังสือมนต์รักทะเลใต้ จากห้องสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นผู้ที่สนพระราชหฤทัยและทรงความรอบรู้เกี่ยวกับมานุษยวิทยา ศิลปะ วัฒนธรรม และโบราณคดี จากผลงานพระราชนิพนธ์เชิงสารคดีท่องเที่ยว ซึ่งมีผลงานที่ออกมามากกว่า 50 เล่ม พระองค์ได้ทรงถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ไว้มากมายผ่านหนังสือพระราชนิพนธ์

“มนตร์รักทะเลใต้” พระราชนิพนธ์บันทึกการเสด็จพระราชดำเนินเยือนหมู่เกาะทะเลใต้ เริ่มจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ สู่ปาปัวนิวกินี ราชอาณาจักรตองกา หมู่เกาะคุก สาธารณรัฐหมู่เกาะฟีจี และหมู่เกาะโซโลมอน ระหว่างวันที่ 15-25 เมษายน 2539 หนังสือเล่มนี้ พระองค์ได้ถ่ายทอดความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีของคนปาปัวนิวกินี ราชอาณาจักรตองกา คนในหมู่เกาะคุก สาธารณรัฐหมู่เกาะฟีจี และหมู่เกาะโซโลมอน ซึ่งเป็นเพื่อนมนุษย์อยู่ใกล้กับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่ไม่ค่อยเห็นข้อมูลหรือรู้จักประเทศเหล่านี้เลย เราจะได้เรียนรู้เรื่องราว เข้าใจประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมประเพณี รู้จักประเทศเหล่านี้มากขึ้นจากพระราชนิพนธ์ของพระองค์ ซึ่งจะก่อให้เกิดพื้นฐานของความเข้าใจอันดีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

“...เหตุที่อยากไปปาปัวนิวกินีเพราะว่าข้าพเจ้าสนใจศึกษาเรื่องเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อดูแผนที่ของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคแล้ว ประเทศอินโดนีเซียมีเกาะนิวกินีตะวันตกเป็นของอินโดนีเซียเรียกว่าอิเรียนจาया

ส่วนด้านตะวันออกเฉียงใต้เป็นประเทศอิสระเรียกว่าปาปัวนิวกินี ข้าพเจ้าสงสัยว่าเหตุใดอยู่บนเกาะเดียวกันเช่นนี้ปาปัวนิวกินีจึงไม่อยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้รับคำตอบว่าเขาถือว่าเป็นประเทศแปซิฟิก มีความใกล้ชิดกับออสเตรเลียมากกว่า

ยังมีเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับดินแดนนี้หลายอย่าง ข้าพเจ้าได้ยืมว่าแต่ครั้งโบราณมีสัตว์ซึ่งมีกระเป๋าที่หน้าท้องซึ่งเรียกว่า marsupial หลายชนิดในโลก เรียกว่า mammal มีอะไรก็มี marsupial ด้วย

ต่อมา marsupial สูญพันธุ์ไปเกือบหมด เหลือแต่บางชนิดอยู่ที่ออสเตรเลีย และบางชนิดอยู่ที่เกาะนิวกินีเท่านั้น นก bird of paradise ที่หายากก็อยู่ที่ปาปัวนิวกินี

ข้าพเจ้าได้เห็นเอกสารเรื่องราวน้ำแข็งในอิเรียนจาया เป็นธารน้ำแข็งถาวรแห่งเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ข้าพเจ้าอยากเห็นมาก แต่ว่าขณะนี้มีปัญหาไม่สะดวกที่จะไปอิเรียนจาया ...”

“...โซโลมอนเป็นประเทศเกาะที่ใหญ่เป็นที่สองรองจากปาปัวนิวกินี...คนที่มาอาศัยในหมู่เกาะนี้รุ่นแรกเป็นพวกนายพรานและพวกหาของป่าพูดภาษาปาปัวประมาณ 10,000 ปีมาแล้ว ประมาณ 4,000 ปีมานี้ จึงมีพวกที่พูดภาษา Austronesian ซึ่งมีความสามารถในการทำการเกษตร มีหลักฐานทางโบราณคดีแสดงการตั้งถิ่นฐานของชนกลุ่มนี้...”

พระราชนิพนธ์ของพระองค์ จะเห็นได้ว่าพระองค์ได้พยายามถ่ายทอดบันทึกสิ่งที่ได้พบเห็นมากที่สุดอย่างละเอียดที่สุด เพื่อให้ผู้อ่านจะได้เข้าใจและนำข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา หรือจะท่องเที่ยวศึกษาโลกกว้างไปยังสถานที่ต่างๆ ซึ่งโลกในปัจจุบันนี้ การที่เราจะศึกษาเรื่องราวประเทศใดประเทศหนึ่งไม่จำกัดอยู่แค่ในตำราเรียนอีกต่อไป

พระราชนิพนธ์เรื่องนี้รวมถึงหนังสือพระราชนิพนธ์สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพร้อมให้บริการที่ห้องสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) สำหรับผู้ที่สนใจสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ห้องสมุด หรือติดต่อเพื่อขอยืมหนังสือผ่านทาง Facebook Fanpage: ห้องสมุดศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร-SAC Library และ Line: @sac-anthropology

วันและเวลาให้บริการ

ห้องสมุด ชั้น 7-8 วันจันทร์-ศุกร์ : 08.30-16.30 น. และวันเสาร์ : 09.00-16.00 น.

ห้องสมุดสุข ภายใจ วันจันทร์-ศุกร์ : 08.00-18.00 น. และวันเสาร์ : 09.00-17.00 น.

ช่วงทดลองขยายเวลาให้บริการ 1 เม.ย.-31 พ.ค. 2564

วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30-19.00 น.

วันเสาร์ เวลา 09.00-16.30 น.

อ้างอิง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. **มนต์รักทะเลใต้**. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2540.